

This question paper contains 8 printed pages]

R—443/444—2016

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2016

ECONOMICS

(Co-operation–II)

Or

(Agricultural Economics–II)

(MCQ + Theory)

(Saturday, 16-4-2016)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

(Co-operation–II)

- N.B. :—* (i) Attempt *All* questions.
(ii) *All* questions carry equal marks.
(i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Find out the odd option : 10
- (A) Dairy co-operative society
(B) Marketing society
(C) Sugar co-operative factory
(D) District credit co-operative Bank
- विसंगत पर्याय शोध :
- (A) दुग्ध सहकारी संस्था (B) विपणन संस्था
(C) सहकारी साखर कारखाना (D) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक
2. is father of co-operation.
- (A) Dr. Robinson (B) Dr. Pigou
(C) Robert Owen (D) Dr. Marshall

P.T.O.

..... हे सहकाराचे जनक आहेत.

- (A) डॉ. रॉबीन्सन (B) डॉ. पिंगू
(C) रॉबर्ट ओवेन (D) डॉ. मार्शल

3. First Co-operative Act in India passed in the year :

- (A) 1904 (B) 1912
(C) 1918 (D) 1920

भारतात पहिला सहकारी कायदा वर्षी करण्यात आला.

- (A) 1904 (B) 1912
(C) 1918 (D) 1920

4. Identify the correct pair :

- (A) Primary credit co-operative society — State
(B) Urban co-operative Bank — Village
(C) District central co-operative Bank — District
(D) State co-operative Bank — Urban

अचूक जोडी ओळखा :

- (A) प्राथमिक सहकारी पतसंस्था — राज्य
(B) नागरी सहकारी बँक — खेडे
(C) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक — जिल्हा
(D) राज्य सहकारी बँक — नागरी

5. Co-operative movement is depend on the principle of :

- (A) Private principle (B) Co-operative principle
(C) Public principle (D) Socialism principle

सहकारी चळवळ या तत्वावर आधारीत आहे.

- (A) खाजगी तत्व (B) सहकारी तत्व
(C) सार्वजनिक तत्व (D) समाजवादी तत्व

6. Which of the following is the reason for slow development of co-operative movement in Maharashtra ?

- (A) One-sided development (B) Loan overdue
(C) Lack of management (D) All of the above

महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळीच्या मंद विकासाचे खालीलपैकी कारण कोणते ?

- (A) एकांगी विकास (B) थकीत कर्ज
(C) सदोष व्यवस्थापन (D) यापैकी सर्व

7. Which of the following Bank is called as Apex Bank in co-operative sector ?

- (A) State co-operative Bank
- (B) District central co-operative Bank
- (C) Land Development Bank
- (D) State Bank of India

खालीलपैकी कोणती बँक सहकारी क्षेत्रातील शिखर बँक म्हणून ओळखली जाते ?

- (A) राज्य सहकारी बँक
- (B) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक
- (C) भु-विकास बँक
- (D) भारतीय स्टेट बँक

8. In socialism profit goes to

- (A) Company
- (B) Shareholder
- (C) Government
- (D) None of these

समाजवादाज नफा कडे जातो.

- (A) कंपनी
- (B) भागधारक
- (C) सरकार
- (D) यापैकी नाही

9. was the chairman of All India Rural Credit Survey Committee.

- (A) Dhananjayrao
- (B) Dr. A.D. Gorwala
- (C) Vaikunthlal Mehta
- (D) C. Rangarajan

..... हे अखिल भारतीय ग्रामीण पतपुरवठा पाहणी समितीचे अध्यक्ष होते.

- (A) धनंजयराव गाडगीळ
- (B) डॉ. ए. डी. गोरवाल
- (C) वैकूण्ठलाल मेहता
- (D) सी. रंगराजन

10. Nature of co-operative movement is

- (A) Global
- (B) National level
- (C) State level
- (D) All of these

सहकारी चळवळीचे स्वरूप आहे.

- (A) वैश्विक
- (B) राष्ट्रीय पातळीचे
- (C) राज्य पातळीचे
- (D) यापैकी सर्व

Theory

1. Compare between socialism form and co-operation. 10
समाजवादी व्यवस्था व सहकाराची तुलना करा.

Or

(किंवा)

Explain the functions of Agricultural primary credit co-operative society.
प्राथमिक कृषी पतपुरवठा सहकारी संस्थेची कार्ये स्पष्ट करा.

2. State the provisions of Co-operative Act of 1912. 10
सहकार कायदा 1912 मधील तरतुदी सांगा.

Or

(किंवा)

Evaluate the co-operative movement in India.
भारतातील सहकारी चळवळीचे मुल्य मापन करा.

3. Write short notes on (any two) : 10

(i) Scope of co-operation

(ii) Impact of second world war on co-operative movement

(iii) State co-operative Bank

(iv) Consumer co-operative society

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) सहकाराची व्याप्ती

(ii) द्वितीय महायुद्धाचा सहकारी चळवळीवरील परिणाम

(iii) राज्य सहकारी बँक

(iv) ग्राहक सहकारी संस्था.

OR**(Agricultural Economics-II)**

- N.B.* :— (i) Attempt All questions.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answers will carry negative marks for MCQ.
(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) बहुपर्यायी प्रश्नांतील चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत.

MCQ

10

1. "Agricultural economics is the study of relationship between the wealth getting and wealth spending activities of man in agriculture".
- (A) Hibbard (B) Gray
(C) Wallace (D) Taylor
- “शेतीमध्ये संपत्ती मिळविण्याच्या आणि खर्च करण्याच्या क्रियांमुळे जे संबंध निर्माण होतात त्यांचा अभ्यास कृषि अर्थशास्त्रात केला जातो”, असे कोणी म्हटले ?
- (A) हिबबार्ड (B) ग्रे
(C) वॉलेस (D) टेलर
2. Which of the following sentences is *correct* ?
- (A) Modern method is used in traditional farming
(B) Traditional method is used in traditional farming
(C) Traditional, modern method used in traditional farming
(D) Modern irrigation system is used in traditional farming
- खालीलपैकी कोणते विधान **सत्य** आहे ?
- (A) पारंपारिक शेतीमध्ये आधुनिक पद्धतीचा अवलंब केला जातो
(B) पारंपारिक शेतीमध्ये पारंपारिक पद्धतीचा वापर केला जातो
(C) पारंपारिक शेतीमध्ये पारंपारिक आधुनिक पद्धतीचा वापर केला जातो
(D) पारंपारिक शेतीमध्ये आधुनिक जलसिंचन पद्धतीचा वापर केला जातो
3. From the following which is *true* statement ?
- (A) India is a capitalist country
(B) Greenhouse is not used for floriculture
(C) Population of agricultural labour is less in rural area
(D) India is an agricultural country
- खालीलपैकी कोणते विधान **सत्य** आहे ?
- (A) भारत हा भांडवलशाही देश आहे
(B) फुलेत्पादनासाठी हरितग्रहाचा वापर केला जात नाही
(C) ग्रामीण भागात शेतमजुरांची संख्या कमी आहे
(D) भारत हा कृषिप्रधान देश आहे

4. From the following which is *not* a source of fish production ?

- (A) Tank (B) Well
(C) River (D) Factory

खालीलपैकी कोणता मत्स्यउत्पादनाचा मार्ग नाही ?

- (A) तलाव (B) विहीर
(C) नदी (D) कारखाना

5. is an Agrobased industry.

- (A) Coal industry (B) Cement industry
(C) Sugar industry (D) Iron and Steel industry

..... हा कृषि आधारित उद्योग आहे.

- (A) कोळसा उद्योग (B) सिमेंट उद्योग
(C) साखर उद्योग (D) लोखंड व पोलाद उद्योग

6. There is relationship between size of agriculture and productivity.

- (A) Inverse (B) Equal
(C) Nearest (D) Less

शेतीचा आकार आणि उत्पादकता यामध्ये संबंध असतो.

- (A) व्यस्त (B) सम
(C) जवळचा (D) कमी

7. Fishery is a/an industry.

- (A) Large (B) Agriculture allied
(C) Small (D) Cottage

मत्स्यव्यवसाय हा उद्योग आहे.

- (A) मोठा (B) कृषीपूरक
(C) लघू (D) कुटीर

8. In India agricultural labour has included in which sector ?

- (A) Organised sector (B) Un-organised sector
(C) Both (A) and (B) sector (D) None of these

भारतात कृषि श्रमिक कोणत्या क्षेत्रात समाविष्ट होतो ?

- (A) संघटित क्षेत्र (B) असंघटित क्षेत्र
(C) (A) आणि (B) दोन्ही क्षेत्र (D) यापैकी नाही

9. After globalisation the rate of subsidies in India.

- (A) Increasing (B) Decreasing
(C) Constant (D) None of these

भारतात जागतिकीकरणानंतर आनुदानाचा दर आहे.

- (A) वाढण (B) घटत
(C) स्थिर (D) यापैकी नाही

10. Match group 'A' with group 'B' and select the correct answer from the codes given below :

Group 'A'

- (a) Fisheries
(b) Cash crop
(c) Foreign currency
(d) Marginal farmer

Group 'B'

- (i) Less than one hectare farm
(ii) Export of mango
(iii) Cotton
(iv) Agro allied industry

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
(A) (i) (iii) (iv) (ii)
(B) (iv) (ii) (iii) (i)
(C) (iv) (iii) (ii) (i)
(D) (iii) (ii) (iv) (i)

गट 'अ' व गट 'ब' मधील जोड्या जुळवून उत्तराचा अचूक संकेतांक निवडा :

गट 'अ'

- (a) मत्स्यपालन
(b) नगदी पिक
(c) विदेशी चलन
(d) सीमांत शेतकरी

गट 'ब'

- (i) एक हेक्टरपेक्षा कमी शेती
(ii) आंब्याची निर्यात
(iii) कापूस
(iv) कृषी पूरक उद्योग

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
(A) (i) (iii) (iv) (ii)
(B) (iv) (ii) (iii) (i)
(C) (iv) (iii) (ii) (i)
(D) (iii) (ii) (iv) (i)

Theory

1. What is the role of Agriculture in economic development ? 10
आर्थिक विकासात कृषिची भूमिका काय ?

Or

(किंवा)

State the trends of agricultural production.

कृषि उत्पादनातील प्रवृत्ती स्पष्ट करा.

2. Explain the remedies of Agricultural production. 10
कृषि उत्पादनातील दोष स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the difficulties of floriculture.

फुलेउत्पादनातील अडचणी स्पष्ट करा.

3. Write short notes on (any two) : 10

(i) Irrigation

(ii) Power

(iii) Agriculture mechanization

(iv) Agriculture productivity

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) जलसिंचन

(ii) ऊर्जा

(iii) शेतीचे यांत्रिकीकरण

(iv) कृषि उत्पादकता.